

Κύκλος εκδηλώσεων Βιβλιοθήκης Επιστημών Υγείας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ

20/05 - 30/06

Είσοδος Ελεύθερη

ώρες λειτουργίας 8.00 πμ- 8.00 μμ
Δευτέρα έως Παρασκευή

Έκθεση φοιτητικής και νεοηθιστικής αφίσας

Επικοινωνία:

<http://health.lib.uoa.gr/>

210 7461400

Δήλου 1 και Μ. Ασίας, Γουδή

Η εικόνα είναι από έργο της χαράκτριας Βάσως Κατράκη

Καλωσόρισμα

Αγαπητοί φίλοι,

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων της Βιβλιοθήκης Επιστημών Υγείας διοργανώνουμε την πρώτη έκθεση φοιτητικής και νεολαιίστικης αφίσας. Η έκθεση πραγματοποιείται υπό την Αιγίδα του Ιστορικού Αρχείου του Πανεπιστημίου Αθηνών και με την συνεργασία των Αρχείων Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας.

Ευχαριστούμε θερμά από την θέση αυτή του καθηγητές κκ Κ. Γαβρόγλου και Ε. Καραμανωλάκη για την ενεργό υποστήριξη της προσπάθειας αυτής. Η Φοιτητική αφίσα μέσω έκφρασης και διαμαρτυρίας, έλαβε πρωτοφανείς διαστάσεις στα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια και σημάδεψε εικαστικά τόσο τους χώρους που εργάζεται και φοιτά η νεολαία μας όσο και ολόκληρο τον πολεοδομικό ιστό της σύγχρονης μεγαλούπολης. Με έμφαση στην εικαστική αντίληψη της αφίσας της μεταπολίτευσης αλλά και στην αφίσα σαν μέσο διάχυσης της πληροφόρησης, η έκθεση αυτή στοχεύει να ξαναζωντανέψει τις μνήμες για τους πιο παλιούς και να ενημερώσει τους νεότερους. Με σεβασμό στην πολυφωνία και την αντιπροσωπευτικότητα προσπαθήσαμε να ξαναζωντανέψουμε δείγματα μιας κουλτούρας που μεταμορφώνεται και εξελίσσεται μέχρι τις μέρες μας.

Θ. Ρόζενμπεργκ

Αν. Καθηγητής Χειρουργικής,

Πρόεδρος της Εφορίας της Βιβλιοθήκης Επιστημών Υγείας

Είναι ιδιαίτερα σημαντική η πρωτοβουλία της Εφορίας της Βιβλιοθήκης Επιστημών Υγείας του ΕΚΠΑ να διοργανώσει την έκθεση φοιτητικής και νεολαιίστικης αφίσας και ευχαριστούμε την Εφορία για την πρόσκληση της να συμμετάσχουμε ως συνδιοργανωτές της έκθεσης. Δυστυχώς το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών (www.archive.uoa.gr) είχε ελάχιστες δυνατότητες συνεισφοράς υλικού για την έκθεση, αφού το μεγάλο ποσοστό του τεράστιου σε όγκο αρχείου του σχετίζεται με τα διαφορετικά έγγραφα από την ίδρυση του Πανεπιστημίου μας το 1837. Η συμμετοχή μας, όμως, δηλώνει την δέσμευση μας να συνεχίσουμε τον εμπλουτισμό του αρχαιακού μας υλικού και με αντίστοιχο υλικό όπως είναι οι αφίσες.

Σχεδόν πάντοτε οι φοιτητικές και νεολαιίστικες αφίσες ήταν εκφράσεις διαμαρτυρίας μέσα από συγκεκριμένες θέσεις, αναδείκνυαν καινούργια θέματα για να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία, αλλά ήταν και, ως ένα βαθμό, αισθητικές προτάσεις. Σε μία εποχή που η οπτικοποίηση αλλά και η ηλεκτρονική δικτύωση δεν ήταν τόσο κυρίαρχη στην καθημερινότητα μας και η νεολαία είχε μια πολύ πιο περιορισμένη δυνατότητα να σχολιάζει και να παρεμβαίνει στα κοινά, η αφίσα μετατράπηκε ως μία από τις πιο αποτελεσματικές εκφράσεις των φοιτητικών και νεολαιίστικων συλλογικοτήτων. Η έκθεση είναι πολλαπλά χρήσιμη και για έναν άλλον λόγο: μας θυμίζει την τόσο ευεργετική δυναμική των μεταπολιτευτικών χρόνων, σε μία συγκυρία που πολλοί προσπαθούν να την απαξιώσουν.

Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών διαθέτει ένα ιδιαίτερα σημαντικό αρχαιακό υλικό (<http://pergamon.lib.uoa.gr/dl/object/col:histarch>) στο οποίο είναι καταγεγραμμένες οι αντιδράσεις πολλών πανεπιστημιακών μέσα από τις τοποθετήσεις τους στα διάφορα όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου, σχετικά με πολλά από τα θέματα που εκφράζονται στις αφίσες. Αυτές είναι διαδικασίες στις οποίες οι πανεπιστημιακοί μαζί και με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, εκφράζονται με διαφορετικούς τρόπους, που έρχονται να συμπληρώσουν τις τόσο συμπυκνωμένες εκφράσεις που βρίσκουμε στις αφίσες. Για αυτό και έχει τόσο μεγάλη σημασία να συνδυάζονται όλες αυτές οι πληροφορίες στις οποίες απόπειρες κατανόησης του φοιτητικού και νεολαιίστικου κινήματος.

Κ. Γαβρόγλου

Καθηγητής Ιστορίας των Επιστημών

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών

Μέσο προπαγάνδας και διάδοσης ιδεών, η αφίσα αποτελεί ένα από τα πλέον εφήμερα αλλά και σημαντικά ιστορικά τεκμήρια, ένα τεκμήριο που αποδίδει με άμεσο τρόπο την περιρρέουσα ατμόσφαιρα αλλά και την αισθητική της εποχής του. Η τοποθέτησή της σε δημόσιους χώρους, η εύκολη καταστροφή της, η αδιαφορία ή ο φόβος των δημιουργών της να τη διατηρήσουν ιδιαίτερα σε περιόδους πολιτικών διώξεων, δικαιολογούν τον μικρό σχετικά αριθμό αφισών που έχουν σωθεί από τον αιώνα που πέρασε συγκριτικά με την εξαιρετικά διαδεδομένη χρήση της. Παράλληλα η έλλειψη χρονολογικών ή άλλων στοιχείων που την χαρακτηρίζουν δυσχεραίνουν ιδιαίτερα την ένταξη της στο ιστορικό πλαίσιο εντός του οποίου δημιουργήθηκε.

Εκτιμώντας την ιστορική αξία τους, τα Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ), έχουν συγκροτήσει μια μοναδική συλλογή αφισών (περισσότερες από 2.000), οι οποίες καλύπτουν ένα ευρύτατο πολιτικό, κοινωνικό και πνευματικό φάσμα. Ο κύριος όγκος των αφισών εμπεριέχεται, εύλογα, στις συλλογές της μεταπολίτευσης. Αφίσες πολιτικών κομμάτων και νεολαιών από ολόκληρο το πολιτικό φάσμα, αφίσες εργατοϋπαλληλικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών φορέων, αφίσες από το σύγχρονο ελληνικό και διεθνές αντιρατσιστικό κίνημα, αφίσες τοπικών και άλλων πρωτοβουλιών και κινήσεων. Μια σημαντικότερη ενότητα της συλλογής αποτελούν οι αφίσες των φοιτητικών και νεολαιίστικων οργανώσεων. Από την ενότητα αυτή επιλέγησαν οι αφίσες που εκτίθενται στην παρούσα έκθεση επιχειρώντας να σκιαγραφήσουν όλο το πολιτικό φάσμα των πρώτων χρόνων της Μεταπολίτευσης και παράλληλα να αναδείξουν ιδιαίτερες εικαστικές εκφράσεις σε χώρους με έντονη νεανική παρουσία και δράση όπως τα πανεπιστημιακά προαύλια και αμφιθέατρα. Στις χάρτινες όψεις τους οι συγκεκριμένες αφίσες αποτυπώνουν τα αιτήματα, τη διαμαρτυρία, την κριτική, την παρέμβαση στην πολιτική συγκυρία, οι οποίες συνόδευσαν και συνοδεύουν τις πολύπλευρες διαδρομές των φοιτητικών και νεολαιίστικων κινήματων έως και σήμερα.

Β. Καραμανωλάκης

Λέκτορας Θεωρίας και Ιστορίας της Ιστοριογραφίας

Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου ΑΣΚΙ